Lietas Nr. C24103413
Lietas arhīva Nr. CA-2273-14/21

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2014.gada 16.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Grauda,

tiesneši I.Ošiņa un Dz.Zvaigznekalna-Žagare,

ar sekretāri I.Pelēkzirni, D.Zinovatnaju,

atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, izskatīja civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. C/, biedrību „Baltezera aizsardzības biedrība" un akciju sabiedrību /Nosaukums B/ par nepatiesas informācijas atsaukšanu un tās rezultātā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ apelācijas sūdzību par Ogres rajona tiesas 2014.gada 7.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2013.gada 1.martā SIA /Nosaukums A/ cēlusi prasību tiesā, kuru 2014.gada 31.janvārī precizējusi, pret /pers. C/, biedrību „Baltezera aizsardzības biedrība" un AS /Nosaukums B/ lūdzot atzīt par nepatiesu un SIA /Nosaukums A/ godu un cieņu aizskarošu, 2013.gada 31.janvārī interneta portālā www.aprinkis.lv publicēto viedokli: „Ādažu novada pašvaldība piesedz projekta /Nosaukums C/ kanalizācijas novadīšanu"; uzlikt par pienākumu /pers. C/, biedrībai „Baltezera aizsardzības biedrība" un AS „/Nosaukums B/ atsaukt 2013.gada 31.janvārī interneta portālā www.aprinkis.lv publicēto viedokli: „Ādažu novada pašvaldība piesedz projekta /Nosaukums C/ kanalizācijas novadīšanu", atsaukumu publicējot interneta portālā www.aprinkis.lv: piedzīt solidāri no /pers. C/ un biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība" par labu SIA /Nosaukums A/ kaitējuma atlīdzību par goda un cieņas aizskaršanu EUR 35571,80 apmērā; piedzīt solidāri no /pers. C/ un biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība" par labu SIA /Nosaukums A/

visus tiesāšanās izdevumus.

Atsaucas uz Civillikuma 1635., 1640., 1641., 2352.1 pantu, likuma „Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem" 21., 28.pantu.

Norāda, ka portālā www.aprinkis.lv. turētājs ir AS /Nosaukums B/, publikācijas autors /pers. C/, biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība" valdes loceklis.

Publikācijā apgalvots, ka mazstāvu daudzdzīvokļu nama un darījumu iestādes /Nosaukums F/ kanalizācijas tīkls, kura būvniecību veic SIA /Nosaukums A/, netiks pieslēgts Ādažu novada kopējiem kanalizācijas tīkliem, to aizstājot ar lokālu un videi nedraudzīgu tehnisko risinājumu, kas ir pretrunā ar normatīvajiem aktiem un atstās graujošu ietekmi uz Mazā Baltezera ekosistēmu. Publikācijas rezultātā atkārtoti tika apstrīdēta Ādažu novada būvvaldes 2012.gada 20.jūlijā SIA /Nosaukums A/ izsniegtā būvatļauja Nr. BV/7-4-1/12/58 ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvei nekustamajā īpašumā /Nosaukums F/.

[2] Ogres rajona tiesas 2014.gada 7.aprīļa spriedumu prasība pilnībā noraidīta, spriedumā ietverot tālāk norādītos argumentus un motīvus.

Civillikuma 2352.1 pants nosaka, ka katram ir tiesības prasīt tiesas ceļā atsaukt ziņas, kas aizskar viņa godu un cieņu, ja šādu ziņu izplatītājs nepierāda, ka tās atbilst patiesībai. Ja personas godu un cieņu aizskarošās ziņas izplatītas presē, tad gadījumā, kad tās neatbilst patiesībai, šīs ziņas presē arī jāatsauc. Ja personas godu un cieņu aizskarošās ziņas, kas neatbilst patiesībai, ietvertas dokumentā, šāds dokuments jāapmaina. Citos gadījumos atsaukšanas kārtību nosaka tiesa. Ja kāds prettiesiski aizskar personas godu un cieņu mutvārdiem, rakstveidā vai ar darbiem, tad viņam jādod atlīdzība (mantiska kompensācija). Atlīdzības apmēru nosaka tiesa.

Saskaņā ar likuma „Par presi un citu masu informācijas līdzekļiem" 21.pantu fiziskās vai juridiskās personas ir tiesīgas pieprasīt, lai masu informācijas līdzekļi atsauc par tām publicētās (pārraidītās) ziņas, ja tās neatbilst patiesībai.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 12.septembra spriedumā lietā Nr. SKC- 482/2012 norādīts, ka, „kā atzīts judikatūrā, kas izveidojusies attiecībā uz norādītās materiālās tiesību normas piemērošanu un interpretāciju, izpriežot lietas par goda un cieņas aizskārumu, vispirms nepieciešams konstatēt, vai publicētā informācija ir ziņas vai viedoklis, jo tikai ziņas jeb fakti ir pakļaujami patiesības pārbaudei un to pastāvēšana var tikt pierādīta. Proti, minētās tiesību normas reglamentē tiesiskās sekas, publicējot nepatiesas, godu un cieņu aizskarošas ziņas."

Augstākās tiesas Senāts lietā Nr.SKA-102/2002 ir norādījis, ka ziņas ir datu, faktu, skaitļu un arī informācijas kopums, bet „viedoklis" ir uzskats, izpratne (par ko), arī attieksme (pret ko). Viedoklis ir noteiktas personas vai personu grupas subjektīvs vērtējums, uzskats, izteikums, kas var veidoties kā no patiesiem faktiem, tā kļūdainām ziņām, nepatiesas informācijas, vai arī abējādi. Ja ziņām (arī informācijai) Civillikuma 2352a. panta nozīmē jābūt patiesām, pretējā gadījumā katram ir tiesības prasīt to atsaukšanu, tad tādu prasību nevar attiecināt uz publisko viedokli.

Atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās tiesas Plēnuma un tiesu prakses vispārināšanas daļas „Tiesu prakse lietās par personas goda un cieņas civiltiesisko aizsardzību" (2003/2004) norādītajam - „lietās par goda un cieņas aizskaršanu un nepatiesu ziņu publicēšanu ir nepieciešams rūpīgi nošķirt ziņas (faktus) no viedokļa. Tikai ziņas jeb fakti ir pakļaujami pārbaudei un to pastāvēšana var tikt pierādīta. Savukārt, viedoklis atspoguļo personas subjektīvo vērtējumu par kādu personu, tās darbību vai arī kādu notikumu un viedoklis nevar būt ne patiess, ne nepatiess."

No minētajām tiesību normām un judikatūrā paustajām atziņām izriet, ka tikai *ziņas*, kas aizskar personas godu un cieņu var lūgt atsaukt un tikai par šādu *ziņu*, nevis viedokļa izplatīšanu ir paredzēta mantiska kompensācija.

Prasītājs prasības pieteikuma precizējumos citā starpā lūdz atzīt par nepatiesu un prasītājas godu un cieņu aizskarošu viedokli un uzlikt par pienākumu atsaukt viedokli, nevis kādas konkrētas ziņas.

Atbildētājs/pers. C/ savos 2013.gada 10.septembrī tiesā iesniegtajos paskaidrojumos norāda, ka publikācijā atspoguļotais ir nevis viņa, bet gan biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība" viedoklis.

2013.gada 24.septembra tiesas sēdē prasītājas SIA /Nosaukums A/ pārstāvis /pers. I/ norādījis, ka atbildētājs /pers. C/ ir paudis savu personīgo viedokli. Arī atbildētāja AS /Nosaukums B/ paskaidrojumos ir norādīts, ka strīdus raksts saucas Viedoklis.

Līdz ar to tiesa atzina, ka 2013.gada 31.janvārī interneta portālā www.aprinkis.lv. publicētais raksts - "Viedoklis: Ādažu pašvaldība piesedz projekta /Nosaukums C/ kanalizācijas novadīšanu" – ir viedoklis.

Konstatējot, ka strīdus publikācija ir viedoklis nevis ziņa, nav pamata vērtēt un analizēt, vai šāds viedoklis, kurš nevar būt ne patiess, ne nepatiess, aizskar godu un cieņu, jo likumā ir paredzēts atsaukt un atzīt par nepatiesu tikai ziņas un tikai par šādu ziņu izplatīšanu piedzīt mantisku kompensāciju.

Viedoklis nav pakļaujams patiesības pārbaudei. Tas atspoguļo personas subjektīvu vērtējumu par kādu personu, tās darbību vai kādu notikumu. Tādēļ tas nevar būt ne patiess, ne nepatiess, lai arī cik nepieņemams tas kādam neliktos. Tā kā viedokļa atbilstību patiesībai pierādīt nav iespējams, šāda prasība jau pati par sevi tiek vērtēta kā vārda brīvības pārkāpums.

Latvijas Republikas Satversmes 100.pantā noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver sevī tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. To paredz arī Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības Konvencija, kurai Latvija pievienojusies 1997.gada 4.jūnijā.

Biedrības "Baltezera aizsardzības biedrība" sagatavotajā vēstulē norādītā informācija ir noformēta un sabiedrībai pasniegta kā minētās biedrības viedoklis, ko tiesas sēdē apstiprināja visi atbildētāji.

Saskaņā ar LR Uzņēmumu reģistra izdruku biedrības "Baltezera aizsardzības biedrība" mērķis ir sekmēt un veicināt vides saglabāšanu, apsaimniekošanu un aizsardzību Garkalnes un Ādažu novadā. Publikācijā norādīts, ka biedrība dibināta ar mērķi pasargāt Baltezera ciematus no jaunas un nelikumīgas būvniecības, kas samazina esošo labklājību un ilgtermiņa attīstības iespējas.

Par pamatotu tiesa atzīst atbildētāja SIA /Nosaukums B/ paskaidrojumos norādīto, ka par viedokļa izteikšanu nevienu nevar vainot, līdz ar to atbildētājas biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība" pārstāvi /pers. C/ nevar vainot biedrības viedokļa izteikšanā konkrētajā publikācijā un pie konkrētiem lietas apstākļiem, jo pretējā gadījumā tas nonāktu pretrunā ar Satversmes 100.pantu un Satversmes tiesas spriedumā norādīto, ka Satversme nekonkretizē veidus, kā vārda brīvība var tikt realizēta.

Saskaņā ar Civillikuma 2352.1 pantu tiesības prasīt mantisko kompensāciju un informācijas atsaukšanu ir par nepatiesu, godu un cieņu aizskarošu ziņu izplatīšanu.

Ar godu saprot personas sabiedrisku novērtējumu, kas ir izveidojies personas darbības rezultātā, bet ar cieņu saprot personas sabiedriskā vērtējuma atspoguļojumu viņas pašas apziņā, t.i., personas pašnovērtējumu.

Kā izriet no iepriekš minētā, lietā nav iegūti pierādījumi, ka atbildētāji būtu izplatījuši nepatiesas ziņas, kas aizskar personas godu un cieņu, un kuras pakļaujamas patiesuma izvērtēšanai, goda un cieņas aizskāruma konstatēšanai, un ir tiesiskais pamats mantiskās kompensācijas piedziņai.

Tā kā ar lietā pārbaudītiem pierādījumiem nav apstiprinājusies nepatiesu ziņu publicēšana, kas ir pamats mantiskās kompensācijas piedziņai, prasība noraidāma kopumā visos prasījuma punktos.

No lietas materiālos esošā raksta –Viedoklis: „Ādažu pašvaldība piesedz projekta /Nosaukums C/ kanalizācijas novadīšanu", redzams, ka tā autors ir /pers. C/, biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība" valdes loceklis, un no tā nepārprotami saprotams, ka /pers. C/ ir rīkojies biedrības vārdā kā valdes loceklis, nevis fiziskā persona, un paudis uzskatus biedrības vārdā, līdz ar to /pers. C/ kā fiziskā persona nevar būt atbildētājs lietā un prasība pret viņu noraidāma.

[3] Spriedums daļā ar kuru noraidīta prasība par atlīdzības piedziņu nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā.

[4] Apelācijas kārtībā spriedumu daļā par publikācijas atzīšanu par nepatiesu un SIA /Nosaukums A/ godu un cieņu aizskarošu un publikācijas atsaukumu pārsūdzējusi prasītāja.

Apelātote uzskata, ka tiesa kļūdaini publikāciju atzinusi par viedokli nevis par ziņu.

Publikācijā norādītais, ka mazstāvu daudzdzīvokļu nama un darījumu iestādes /Nosaukums F/ kanalizācijas tīkls netiks pieslēgts Ādažu novada kopējiem kanalizācijas tīkliem, to aizstājot ar lokālu un videi nedraudzīgu tehnisko risinājumu, kas ir pretrunā ar normatīviem aktiem, ir ziņa. Arī norādītais par centralizēto kanalizācijas tīklu neesamību arī ir ziņa.

To, ka minētais ir ziņas (fakti) apliecina publikācijā lietotā izteiksmes forma – apgalvojums. Publikācijā paustais aicinājums iedzīvotājiem vērsties Ādažu novada pašvaldībā. Publikācijai pievienotais iesniegums Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālajai pārvaldei.

Publikācijas virsrakstā pievienotais vārds „viedoklis" un tekstā ietvertās atsevišķās frāzes „uzskatu", „no malas izskatās" un tamlīdzīgi publikāciju kopumā nepadara par viedokli.

Tiesa nav ņēmusi vērā situāciju, kādā publikācija tapa. Publikācija tapa pēc tam, kad Ādažu novada pašvaldība atteicās izskatīt pēc būtības biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība" valdes locekļa /pers. C/ iesniegumu par Ādažu novada būvvaldes 2012.gada 20.jūlijā SIA /Nosaukums A/ izsniegtās būvatļaujas Nr. BV/7-4-1/12/58 ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvei nekustamajā īpašumā /Nosaukums I/ apstrīdēšanu. Turklāt pēc publikācijas cita persona, aizbildinoties ar publikācijā norādīto par centralizēto kanalizācijas tīklu neesamību, panāca administratīvās lietvedības (administratīvās lietas Nr. A420488213) uzsākšanu par Ādažu novada būvvaldes 2012.gada 20.jūlijā SIA /Nosaukums A/ izsniegtās būvatļaujas ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu izbūvei nekustamajā īpašumā /Nosaukums F/ atcelšanu.

[5] Tiesas sēdē prasītāja pārstāve prasību un apelācijas sūdzību, sprieduma pārsūdzētajā daļā uzturēja.

Tiesas sēdē atbildētāji prasību neatzina.

Motīvu daļa

[6] Noklausoties pušu un to pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudot un izvērtējot lietas

materiālus, tiesu kolēģija uzskata, ka prasība, sprieduma pārsūdzētajā daļā, ir noraidāma.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

[7.1] Prasītāja un apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka portālā publicēta nepatiesa informācija. Kaut arī apelātore lūgusi atsaukt visu publikāciju, no apelācijas satura izriet, ka arī apelātore uzskata, ka publikācija satur gan ziņas, gan viedokli (lietas 128.lapa, pēdējās rindkopas, pirmais teikums).

Savukārt tiesas pienākums ir noskaidrot vai publikācijā norādītais ir ziņa, kas rada pamatu Civillikuma 2352.1 panta piemērošanai, vai arī viedoklis, kad minētā norma nav piemērojama, jo tikai ziņas jeb fakti ir pakļaujami patiesības pārbaudei un to pastāvēšana var tikt pierādīta.

Tiesu kolēģija pievienojas apelātores viedoklim, ka informāciju nevar kvalificēt par ziņu vai viedokli tikai un vienīgi pamatojoties uz virsrakstu, vai pirms virsraksta norādīto vārdu „viedoklis", bet publikācija vērtējama kopumā gan pēc satura, gan tajā lietoto vārdu jēgas un būtības.

Apstāklis, ka pirms publikācijas un virsraksta ir norāde „Viedoklis", jebko no publicētā nepadara par viedokli.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka (..) pierādījumi jāvērtē kopumā, nevis izolēti (..), jānosaka pierādījumu nozīmība saistībā ar lietā nosakāmiem apstākļiem un faktiem, (..) jāizdara secinājums par pierādījumu pietiekamību *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna vispārējā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Tiesu namu aģentūra. 2006., 183.lpp.).*

[7.1.1] Tiesu kolēģija uzskata, ka nepieciešams pilnībā citēt publikāciju, pēc katras rindkopas sniedzot savu vērtējumu par publicētā atbilstību ziņai vai viedoklim. Turklāt apelātores norādītais teksts, kuru tā klasificē kā ziņu, nav atrodams apstrīdētajā publikācijā.

[7.1.1.1] Publikācijā norādītais: *„Baltezera aizsardzības biedrība" šodien ir iesniegusi sūdzību Valsts vides dienestā par daudzdzīvokļu projekta /Nosaukums C/ kanalizācijas pieslēguma neesamību, kā rezultātā iedzīvotāju kanalizācija tiks novadīta Mazā Baltezera plūdu riska teritorijā"* pēc tiesu kolēģijas ieskata ir atzīstams kā ziņa.

Tai pat laikā tiesu kolēģija uzskata, ka tā nav atsaucama, jo tā informē sabiedrību par sūdzības iesniegšanas faktu, vienlaikus ietverot īsu sūdzības satura izklāstu. Līdz ar to šī ziņa ir atzīstama par patiesu.

[7.1.1.2] Arī publikācijā norādītais: *„Ādažu būvvalde ūdensapgādes tīklu atspoguļo kā kanalizācijas tīklu*" ir ziņa, jo ir rakstīts apgalvojuma formā. Taču šajā gadījumā, analizējot ziņas patiesumu, pat ja tiktu atzīts, ka šī ziņa ir nepatiesa, tad to par aizsakrošu varētu atzīt attiecībā pret Ādažu būvvaldi un nevis pret prasītāju. Tātad arī šis teikums nevar būt pamats prasības apmierināšanai.

[7.1.1.3] Norādītais: *„Projekts „/Nosaukums C/ atrodas paaugstināta plūdu riska teritorijā, tāpēc projekta detālplānojums paredz kanalizācijas pieslēgumu attīrīšanas iekārtām /Nosaukums K/, taču realitātē gandrīz kilometru garais kanalizācijas vads nemaz nav izbūvēts. Tā vietā tiek plānots notekūdeņus novadīt uz vietas, Mazā Baltezera applūstošā teritorijā"*, ir atzīstams par ziņu, jo ir apgalvojuma formā un satur faktu izklāstu.

[7.1.1.4] Norādītais: *„Pagājušā gada nogalē biedrība ar sūdzību vērsās Ādažu novada domes būvvaldē, taču saņemtā atbilde liecina, ka būvinspektors Valsts*

***amatpersona nevar rakstiski apliecināt kanalizācijas vadu izbūvi un pieslēgumu Ādažu kopējām attīrīšanas iekārtām. Tā vietā būvinspektors fotogrāfijās uzrāda ūdensapgādes vadu.”*, arī atzīstams par ziņu, jo satur faktu izklāstu, taču arī šajā gadījumā, atzīt ziņu par aizskarošu būtu iespējams attiecībā pret būvinspektoru Valsts amatpersona, nevis prasītāju.**

[7.1.1.5] Norādītais: *„No malas izskatās, ka Ādažu novada domes vadība ir klusām piekritusi projekta attīstītāja /Nosaukums V./ vēlmei dārgāku un ekoloģiski drošāku tehnisko risinājumu aizstāt ar lokālu un videi nedraudzīgu risinājumu, kas turklāt ir pretrunā normatīviem aktiem,” uzskata /pers. C/, „Būvinspektors Valsts amatpersona arī izvairās uzrādīt projekta dokumentāciju, aizbildinoties, ka tā jau nodota arhīvā.”*, savukārt atzīstams par /pers. C/ personīgo viedokli, nevis ziņu, kuras patiesums būtu vērtējams.

[7.1.1.6] Teikums: *„Uzņēmumiem SIA „Ādaži-Triāde” un SIA /Nosaukums L/, kuri uztur kanalizācijas vadus un attīrīšanas iekārtas Ādažos, arī nav dokumenti, kas apliecinātu kanalizācijas vadu izbūves esamību.”* ietver ziņu, taču tajā paustā informācija attiecas uz SIA „Ādaži-Triāde” un SIA /Nosaukums L/, vai personu, kura uz 2013.gada 31.janvārī ir izbūvējusi kanalizācijas vadus.

[7.1.1.7] *„Biedrības vadītājs /pers. C/ uzskata, ka „projekta attīstītājs vienkārši vēlas ietaupīt naudu. Taču šajā projektā tas dotu graujošu ietekmi uz Mazā Baltezera ekosistēmu, no kuras rīdzinieku vajadzībām dzeramo ūdeni ņem SIA /Nosaukums M/.,* **ir /pers. C/ subjektīvs viedoklis.**

[7.1.1.8] *„Ādažu dome, aizbildinoties ar termiņu nokavējumu, ir noraidījusi biedrības sūdzību izskatīt jautājumu pēc būtības. Tāpēc biedrība pēc šīs informācijas publicēšanas aicina iedzīvotājus izrādīt savu iniciatīvu un pašiem vērsties pašvaldībā. Biedrība no savas puses var palīdzēt ar juridisku konsultāciju un nepieciešamo iesniegumu noformēšanu (e-pasts: babiedriba(g).gmail.com).*

Biedrība „Baltezera aizsardzības biedrība” dibināta 2012.gadā ar mērķi pasargāt Baltezera ciematus no jaunas un nelikumīgas būvniecības, kas samazina esošo iedzīvotāju labklājību un ilgtermiņa attīstības iespējas. Biedrība ir atvērta ikvienam Ādažu un Garkalnes novada iedzīvotājam.”

Iepriekš citētie teikumi uzskatāmi par ziņām, taču arī šīs ziņas var būt aizskarošas nevis attiecībā pret prasītāju, bet gan Ādažu domi.

[7.2] Tiesu kolēģija pievienojas apelātorei, ka par ziņām ir atzīstams norādītais: „*Mazstāvu daudzdzīvokļu nama un darījumu iestādes /Nosaukums F/ kanalizācijas tīkls netiks pieslēgts Ādažu novada kopējiem kanalizācijas tīkliem, to aizstājot ar lokālu un videi nedraudzīgu tehnisko risinājumu, kas ir pretrunā ar normatīviem aktiem.”* Arī apelātores norādītais par centralizēto kanalizācijas tīklu neesamību neatbilst nevienam no judikatūrā norādītajiem priekšnoteikumiem, lai to atzītu par viedokli.

Tai pat laikā šāda vārdiska teksta salikuma apstrīdētajā publikācijā nav. Līdz ar to apelācijas sūdzībā minētais teksts, neskatoties uz to, ka pēc satura atbilst ziņai, nevar būt par prasības apmierināšanas pamatu.

Vērtējot publikāciju saturiski kopsakarā ar apelācijā citēto iepriekšminēto tekstu, secināms, ka apelātore no apstrīdētā teksta satura izveidojusi savu tekstu.

[7.3] Publikācijā norādītais, ka „..***gandrīz kilometru garais kanalizācijas vads nemaz nav izbūvēts. Tā vietā tiek plānots notekūdeņus novadīt uz vietas, Mazā Baltezera applūstošā teritorijā”,*** pēc tiesu kolēģijas ieskata ir ziņa, nevis biedrības „Baltezera aizsardzības biedrība” valdes locekļa /pers. C/ uzskats, izpratne (par ko) vai attieksme

(pret ko). Turklāt, atzīstot, ka tā neatbilst patiesībai, uzskatāms, ka tā ir aizskaroša.

Norādītais: „***Uzņēmumiem SIA „Ādaži-Triāde" un SIA /Nosaukums L/, kuri uztur kanalizācijas vadus un attīrīšanas iekārtas Ādažos, arī nav dokumenti, kas apliecinātu kanalizācijas vadu izbūves esamību.",*** ir ziņa. Taču arī šajā situācijā tiesu kolēģija uzskata, ka runa par aizskarošu ziņu esamību varētu būt attiecināma vien pret SIA „Ādaži-Triāde" un SIA „Ādažu ūdens.

To, ka minētais ir ziņas (fakti) apliecina publikācijā lietotā izteiksmes forma – apgalvojums.

Savukārt, attiecībā pirms publikācijas virsraksta pievienoto vārdu „viedoklis" un tekstā ietvertajām atsevišķām frāzēm, tostarp, *„uzskatu", „no malas izskatās",* šīs frāzes publikāciju kopumā nepadara par viedokli.

Vienlaikus publikācijā papildus ziņām (faktiem) par centralizēto kanalizācijas tīklu neesamību ir pausts viedoklis par to, kā šāda situācija varētu būt radusies un kāda ir Ādažu pašvaldības nostāja šajā jautājumā.

[7.4] Ņemot vērā iepriekš minēto motivāciju par publikācijā ietvertajiem apgalvojumiem, tas ir, ka tie ir ziņas, atbildētājiem atbilstoši Civillikuma 2352.^{1}pantā noteiktajam ir jāpierāda to atbilstība patiesībai.

Tiesu kolēģija 2014.gada 5.novembra tiesas sēdē izskaidroja atbildētājiem procesuālo darbību izpildīšanas vai neizpildīšanas sekas, bez tam norādīja un papildus pierādījumu iesniegšanas nepieciešamību.

Biedrība „Baltezera aizsardzības biedrība" uzskata, ka publikācijā paustā atbilstību patiesībai pierāda sekojoši rakstveida pierādījumi:

1) SIA SIA /Nosaukums A/ administratīvai rajona tiesai adresēts lūgums „Par administratīvās lietas Nr.A420488213 izbeigšanu", kurš datēts ar 2013.gada 21.novembri;
2) SIA SIA /Nosaukums A/ iesniegums, kurš adresēts Ādažu novada būvvaldei un datēts ar 2013.gada 20.novembri.

SIA /Nosaukums A/ administratīvai rajona tiesai adresētā lūgumā „Par administratīvās lietas Nr.A420488213 izbeigšanu" cita starpā norāda sekojošo:

SIA /Nosaukums A/ ir informējusi Ādažu novada būvvaldi, ka atsakās izmantot tiesības, kas SIA /Nosaukums A/ ir piešķirtas ar Ādažu novada būvvaldes 2012.gada 20.jūlijā SIA /Nosaukums A/ izsniegto būvatļauju nr. BV/7-4-1/12/58 ūdensapgādes un kanalizācijas īpašumam /nosaukums F/", Baltezers, Ādaži būvniecībai un lūgusi anulēt to (lietas 153.lapa.

SIA /Nosaukums A/ Ādažu novada būvvaldei adresētā un ar 2013.gada 20.novembri datētā iesniegumā Nr.V-61/13-E „Par ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu būvniecību" norāda sekojošo:

SIA /Nosaukums A/ informē, ka atsakās izmantot tiesības, kas SIA /Nosaukums A/ ir piešķirtas ar Ādažu novada būvvaldes 2012.gada 20.jūlijā SIA /Nosaukums A/ izsniegto būvatļauju Nr.BV/7-4-1/12/58 ūdensapgādes un kanalizācijas īpašumam /Nosaukums F/, Baltezers, Ādaži būvniecībai. SIA /Nosaukums A/ neveiks ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu būvdarbus. Līdz ar to, SIA /Nosaukums A/ arī nelūgs minētās būvatļaujas derīguma termiņa pagarinājumu. Ievērojot minēto, lūdzam anulēt 2012.gada 20.jūlija būvatļauju Nr.BV/7-4-1/12/58 (lietas 154.lapa).

[7.5] Personas tiesība uz goda un cieņas aizsargāšanu paredzēta Civillikuma 2352.^{1} pantā, kura pirmajā daļā noteikts, ka ikvienam ir tiesības prasīt tiesas ceļā atsaukt ziņas, kas aizskar viņa godu un cieņu, ja šādu ziņu izplatītājs nepierāda, ka tās atbilst patiesībai.

Gods un cieņa ir atzīstama par aizskartu, ja tiek konstatēts, ka ziņu, kas neatbilst patiesībai, izplatīšanas rezultātā sabiedriskais vērtējums par personu ir samazinājies un vērtējuma atspoguļojums paša cietušā apziņā ir pazeminājies.

Šai tiesībai ir tīri personisks raksturs, jo tā nevar tikt īstenota atdalīti no aizskartās personas. Citiem vārdiem, tiesība prasīt nepatiesu, godu un cieņu aizskarošu ziņu atsaukšanu, mantiskās kompensācijas piedziņu (Civillikuma 2352.1panta trešā daļa) ir tikai tai personai, kurai kaitējums nodarīts.

Kaut arī daļa no publikācijā norādītās informācijas pēc tiesu kolēģijas vērtējuma ir ziņas, SIA /Nosaukums A/ minētajā publikācijā nav pieminēta. Kā jau ieprieks norādīts, publikācijā tikuši ietverti pārmetumi citām publikācijā pieminētām personām. Norādāms, ka ja SIA /Nosaukums A/ atbilstoši 2012.gada 20.jūlija būvatļaujai Nr.BV/7-4-1/12/58 šos darbus nebija veikusi līdz publikācijas tapšanas brīdim 2013.gada 31.janvārī, un vēlāk atteicās no to veikšanas, pēc tiesu kolēģijas ieskata tās prasība par publikācijas atsaukšanu ir noraidāma.

Apstāklis, ir bijuši vai tomēr nav bijuši izbūvēti kanalizācijas tīkli, ja to nav veikusi SIA /Nosaukums A/, nerada šīs sabiedrības goda un cieņas aizskārumu, kā arī negrauj tās reputāciju.

Publikācijā norādītais, ka ...***tiek plānots notekūdeņus novadīt uz vietas, Mazā Baltezera applūstošā teritorijā***, nevar tiks skatīts atrauti no publikācijas iepriekšējā teikuma, līdz ar to arī nevar būt par prasības apmierināšanas pamatu, iepriekšminēto apsvērumu dēļ.

[7.6] Tāpat arī, pēc tiesu kolēģijas ieskata, apelātora pārmetumi pirmās instances tiesai, ka tā nav ņēmusi vērā situāciju, kādā publikācija tapa, ir nepamatoti.

Konkrētā strīda izšķiršanā administratīvās lietvedības ierosināšana vai neierosināšana, kā arī būvatļaujas apstrīdēšana neietekmē prasījuma par publikācijas atsaukumu rezultātu.

Turklāt, nav pamats uzskatīt, ka administratīvā tiesvedība nebūtu uzsākta, ja nebūtu šīs publikācijas.

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta otro daļu, ja prasību noraida, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas/Nosaukums N/ tarifiem ar tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir bijuši EUR 46,03. Pie prasības iesniegšanas prasītāja tos bija apmaksājusi EUR 4,70 apmērā, kā arī pie apelācijas sūdzības iesniegšanas – EUR 14,10 apmērā, līdz ar to starpība EUR 27,23 apmērā ir piedzenama no prasītājas valsts ienākumos.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesā.

Civillietu tiesu kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa motīvi sprieduma pārsūdzētajā daļā ir kļūdaini.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432. un 434.pantu, Civillietu tiesu

kolēģija

nosprieda:

noraidīt prasību daļā par publikācijas atzīšanu par nepatiesu un sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ godu un cieņu aizskarošu un publikācijas atsaukumu.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību /Nosaukums A/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 27,23 (divdesmit septiņi *euro* 23 centi).

Noteikt sprieduma daļā par piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, Augstākās tiesas Civillietu departamentam, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2014.gada 16.decembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja (paraksts) L.Grauda

Tiesneši (paraksts) I.Ošiņa

(paraksts) Dz.Zvaigznekalna-Žagare